

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119203324
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3119203324.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: S. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. I. XXX, zastúpeného JUDr. Andrejom Opetom, advokátom so sídlom Hroznová 2318, Trenčín, IČO: 42 143 454, proti žalovanej: K. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. H. XXX/X, A. nad C., zastúpenej Mgr. Erikou Ranušovou, advokátkou so sídlom Moyzesova 1200/12, Dubnica nad Váhom, IČO: 42 142 458, o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. septembra 2021, č. k. 28C/18/2019 - 194, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - vyhovujúcej časti (výrok I.) a v súvisiacej časti o trovách konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e .**

Žalobca **m á** voči žalovanej **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 979,95 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 979,95 eur od 16.10.2018 do zaplatenia, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15,76 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol že, žalobca si žalobou voči žalovanej uplatnil bezdôvodné obohatenie v sume svojho dedičského podielu na zdedenej finančnej sume po ich matke. V dedičskom konaní vedenom po poručiteľke - matke strán sporu, sa žalobca stal ako dedič nadobúdateľom finančnej sumy uloženej na osobnom účte poručiteľky v Poštová banka, a.s. vo výške 6.790,08 eur v podiele 1/4. Súd mal v konaní preukázané, že sumu vo výške 6.7,- eur vybrala z predmetného osobného účtu žalovaná dňa 24.03.2016, ktorá bola disponentom tohto osobného účtu (č.l. 17 p.v. spisu). Suma 4,05 eur bola žalobcovi vyplatená peňažným ústavom (č.l. 16 spisu). Skutočnosť, že žalovaná nevyplatila z tejto sumy žalobcovi jeho dedičský podiel, t.j. 1/4 zo sumy 6.770,- eur, teda sumu 1692,50 eur, zakladá na jej strane bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Obč. zák. a toto bezdôvodné obohatenie musí vydať žalobcovi. Žalovaná sa v konaní bránila tým, že po smrti matky uzatvorili všetci súrodenci, vrátane žalobcu, ústnu dohodu o tom, že zdedené finančné prostriedky sa nerozdelia, ale použijú sa na úhradu nákladov na pohreb a nákladov spojených s udržiavaním zdedeného rodinného domu, t.j. na temperovanie a poplatky. Z uvedeného dôvodu žalovaná v konaní uplatnila kompenzačnou námietkou sumu v celkovej výške 1.654,16 eur, ktorej vynaloženie preukázala dokladmi o úhrade jednotlivých súm a ktorá predstavuje 1/4-inu zaplatenej sumy ako nákladov na pohreb a nákladov spojených s udržiavaním zdedeného rodinného domu. V prvom rade sa súd zaoberal existenciou dohody o použití finančných prostriedkov na úhradu nákladov na pohreb a nákladov na udržiavanie rodinného domu.

Žalobca v konaní uviedol, že bol so súrodencami dohodnutý, že peniaze vyberie z účtu žalovaná, lebo ona mala právo disponenta a chcel, aby sa z jeho časti zaplatili náklady na pohreb, ale mal za to, že mu ostatné peniaze odovzdá. Na preukázanie existencie dohody žalovaná navrhla vypočutie svedkov - bratov T. K. a A. K.. Miesto pobytu A. K. sa súdu nepodarilo zistiť, taktiež ani žalovanej sa ho nepodarilo skontaktovať, z tohto dôvodu žalovaná upustila od návrhu na jeho výsluch. Súd dospel k záveru, že výsluchom svedka T. K., brata strán sporu, nemal jednoznačne preukázanú dohodu súrodencov o platbách nákladov na rodinný dom, nakoľko síce potvrdil, že sa súrodenci dohadovali, ale nepamätá si, či žalobca presne povedal, že s platbou nákladov súhlasí. Z výpovede svedka navrhnutého žalobcom S. D. vyplynulo, že svedok vedel, že žalobca súhlasil, že sa zaplatia náklady, ale žalovaná mala rozdeliť peniaze a zaplatené náklady si mala uplatňovať po jednotlivých obdobiach. Na základe takto vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalovaná jednoznačne nepreukázala dohodu so žalobcom, podľa ktorej by súhlasil s tým, že si žalovaná ponechá celú výšku jeho podielu na zdedených finančných prostriedkoch a z tejto sumy bude platiť okrem nákladov na pohreb aj náklady na udržiavanie rodinného domu. Existencia dohody bola preukázaná iba v časti nákladov na pohreb. Žalovaná predloženými dokladmi preukázala uhradenie nákladov na pohreb v sume 1.062,74 eur (pohreb 643,85 eur, kar 281,60 eur, vence 69,90 eur, kytica 67,40 eur), z čoho 1/4 predstavuje sumu 265,69 eur. Náklady na farára, spevákov, miništrantov v sume 130,- eur nepreukázala listinným dôkazom a náklady na dedičské konanie - poplatky už nesúvisia priamo s pohrebom. V ostatnej časti uplatnených zaplatených nákladov vznesol žalobca proti kompenzačnej námietke spočívajúcej v jeho bezdôvodnom obohatení (podľa § 454 Obč. zák. v tom, že žalovaná hradila za neho náklady, ktoré bol povinný hradiť sám), námietku premlčania. Žalovaná si uplatnila kompenzačnú námietku na pojednávaní dňa 15.06.2021. Podľa § 107 ods. 2 Obč. zák. sú tak premlčané všetky náklady, ktoré boli uhradené za žalobcu pred dňom 15.06.2018. Vzhľadom však na skutočnosť, že na základe rozsudku (rozsudok Okresného súdu Trenčín č.k. 12C/71/2014-309 zo dňa 29.01.2020) bolo s právoplatnosťou ku dňu 06.05.2020 zrušené podielové spoluvlastníctvo k predmetnému rodinnému domu, na udržiavanie ktorého sa náklady platili, súd dospel k záveru, že bezdôvodné obohatenie žalobcu vznikalo iba do doby právoplatného zrušenia podielového spoluvlastníctva, ktorým momentom prestal byť podielovým spoluvlastníkom tejto nehnuteľnosti a teda už nebol povinný podieľať sa na nákladoch spojených s touto nehnuteľnosťou. Nepremičané náklady vynaložené v danom období od 15.06.2018 do 06.05.2020 a preukázané v konaní listinnými dôkazmi predstavujú sumu 446,86 eur (nájom hrobového miesta ako náklad spojený s pohrebom uhradený dňa 08.08.2018 vo výške 25 eur/4 = 6,25 eur, daň z nehnuteľnosti uhradená dňa 08.08.2018 v sume 23,95 eur /4 = 5,99 eur, platby ZSE Energia, a.s. v danom období v sume 332,98 eur/4 = 83,25 eur s poštovným {25x 10 + 28x 2 +20,88 + 11x 0,5 +0,6}, platby SIPO v danom období s poštovným v sume 351,37 eur {za 06/18 v sume 99,64 eur + 0,17 eur, za 07/18 v sume 99,64 eur + 0,17 eur, za 08/18 v sume 99,64 eur + 0,17 eur, za 09/18 v sume 4,64 eur + 0,17 eur, za 10/18 v sume 9,66 eur + 0,17 eur, za 11/18 v sume 91,64 eur + 0,17 eur, za 12/18 v sume 91,64 eur + 0,17 eur, za 01/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 02/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 03/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 04/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 05/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 06/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 07/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 08/19 v sume 91,64 eur + 0,90 eur, za 09/19 v sume 4,64 eur + 0,90 eur, za 10/19 v sume 4,64 eur + 0,90 eur, 23.09.2019 v sume 17,60 eur, za 11/19 v sume 54,64 eur + 0,90 eur, za 12/19 v sume 4,64 eur + 0,90 eur, za 01/20 v sume 54,64 eur + 0,90 eur, za 02/20 v sume 4,64 eur + 0,90 eur, za 03/20 v sume 4,64 eur + 0,90 eur, za 04/20 v sume 4,64 eur + 0,90 eur, za 05/20 v sume 4,64 eur + 0,90 eur = 1405,47 eur/4 = 351,37 eur}). Spolu žalovanou zaplatené náklady na pohreb (uznané žalobcom a súdu preukázané) a nepremičané náklady na udržiavanie rodinného domu predstavujú bezdôvodné obohatenie žalobcu vo výške 712,55 eur. Tvrdenie žalobcu, že mu bol odopretý prístup do rodinného domu neobstojí, nakoľko povinnosť uhrádzať náklady spojené s nehnuteľnosťou vyplýva už zo samotného vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti. Na základe kompenzačnej námietky žalovanej uplatnenej a preukázanej v sume 712,55 eur, v ktorej sume došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalobcu podľa § 454 Obč. zák., predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovanej podľa § 451 ods. 2 Obč. zák. sumu 979,95 eur. Na základe uvedených skutočností súd vyhovel žalobe iba v časti a to tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu bezdôvodného obohatenia po odpočítaní dôvodnej kompenzačnej námietky vo výške 979,95 eur. Vo zvyšku súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd tiež rozhodol o žalobcom uplatnenom príslušenstve pohľadávky a uplatnený úrok z omeškania súd posúdil podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorý priznal z prisúdenej sumy bezdôvodného obohatenia. Rozhodným dňom je 16.10.2018 podľa uplatnenia žalobcom. Žalovaná vybrala z osobného účtu poručiťky finančné prostriedky dňa 24.08.2016 a najneskôr právoplatnosťou uznesenia o dedičstve (uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5CoD/4/2018-142 zo dňa 08.08.2018)

dňa 12.10.2018 musela vedieť, že sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila, a nasledujúcim dňom sa dostala do omeškania. Diskontná sadzba ECB bola v rozhodnej dobe určená vo výške 0 % , ktorá sa zvyšuje o 5 percentuálnych bodov. Žalobcovi tak prislúcha úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 979,95 eur od 16.10.2018 do zaplatenia.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 451 ods. 1, 2, § 454, § 100 ods. 1, § 101, § 100 ods. 2 veta prvá, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobca si uplatnil celkom sumu 1.942,33 eur, t.j. 1.693,02 eur a úrok z omeškania vyčíslený ku dňu rozhodnutia súdu v sume 249,31 eur. Žalobca bol však úspešný len v časti o zaplatenie sumy 979,95 eur a v časti úroku z omeškania vyčísleného ku dňu rozhodnutia súdu v sume 144,30 eur, t.j. spolu v sume 1.124,25 eur, čo predstavuje úspech žalobcu v rozsahu 57,88 %. Neúspech žalobcu teda predstavuje 42,12 %. Podľa pomeru úspechu a neúspechu má tak žalobca ako strana sporu, ktorá mala vo veci čiastočný úspech, nárok na náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva podľa pomeru jeho úspechu a neúspechu v konaní, t.j. v rozsahu 15,76 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

5. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalovaná, posúdiac obsah odvolania smerujúc toto voči vyhovujúcej časti rozhodnutia a súvisiacej časti o trovách konania, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že žaloba bude v celom rozsahu zamietnutá a žalovanej bude priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, prípadne, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietajúc nesprávne právne posúdenie veci, ako dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, v konkrétnosti namietala správnosť právneho záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na jej strane a to pre nesplnenie zákonných predpokladov, keďže predložila súdu všetky doklady preukazujúce účelnosť použitia finančných prostriedkov z účtu ich právnej predchodkyne, podiel na ktorých u žalobcu vo výške 1-iny tak predstavuje čiastku 1.654,16 eur a k maximálnemu obohateniu tak mohlo dôjsť podľa jej názoru len vo výške 38,86 eur. Namietala tiež, že priznanie nároku žalobcovi je v rozpore s § 3 Občianskeho zákonníka, teda dobrými mravmi, ktorý cituje a uvádza z neho plynúce teoretické východiská, nekonkretizuje však v okolnostiach posudzovanej veci prostredníctvom čoho by malo dochádzať podľa jej názoru k jeho naplneniu. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie pri posudzovaní kompenzačnej námietky nesprávne vychádzal z toho, že táto bola uplatnená až na pojednávaní dňa 15.06.2021, pričom podľa jej názoru bolo potrebné vychádzať z jej uplatnenia už v podanom odpore proti Platobnému rozkazu zo dňa 01.08.2019, kedy všetky náklady, ktoré boli uhradené z účtu jej mamy uviedla a preukázala listinnými dokladmi. Vo vzťahu k nároku na bezdôvodné obohatenie uplatnené žalobcom poukazuje na ust. § 454 Občianskeho zákonníka v tom zmysle, že hradila za žalobcu náklady, ktoré bol povinný hradiť sám, čo považuje za úmyselné bezdôvodné obohatenie žalobcu, na ktoré bolo potrebné v súvislosti so vznesenou námietkou žalobcu, aplikovať ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda 10-ročnú premlčaciu lehotu. V konečnom dôsledku namietala tiež záver, že bezdôvodné obohatenie žalobcu malo vzniknúť iba do doby právoplatného zrušenia podielového spoluvlastníctva, kedy tento prestal byť podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti a nebol už povinný podieľať sa na nákladoch spojených s nehnuteľnosťou a to s poukazom na to, že právoplatným rozhodnutím o zrušení podielového spoluvlastníctva, bol nariadený predaj nehnuteľnosti s rozdelením výťažku z predaja medzi podielových spoluvlastníkov podľa veľkosti ich podielu. K predaju doposiaľ nedošlo, naďalej vznikajú náklady a je potrebné ich uhrádzať.

6. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a zároveň si uplatňuje nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Má zato, že rozhodnutie je vecne správne a žalovaná neprodukovala žiaden odvolací dôvod, ktorý by bol spôsobilý k jeho zmene. Poukázal nato, že žalovaná nespochybňuje súdom zistený skutkový stav veci a z neho plynúci záver, že ňou tvrdená dohoda súrodencov o tom, že peňažné prostriedky budú použité na účel deklarovaný žalovanou v konaní nebola preukázaná a teda ani skutočnosť, žeby žalobca bol súhlasil s tým, aby jemu patriaca časť finančných prostriedkov bola s výnimkou nákladu na pohreb na ňou tvrdený účel použitá. Ak vybrala peňažné prostriedky z účtu poručičky, z ktorých 1-ina patrila žalobcovi a tieto použila na ňou tvrdený účel bez jeho súhlasu, nepochybne došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho úkor z jej strany, čo súd prvej inštancie tiež aj správne posúdil. Preto ani neobstojí argumentácia žalovanej o rozpore

priznania takéhoto nároku s § 3 Občianskeho zákonníka, teda dobrými mravmi. Rovnako nesúhlasí s argumentáciou žalovanej v tom, že kompenzačnú námietku žalovanej bolo potrebné posudzovať ako uplatnenú už v podanom odpore proti platobnému rozkazu, keďže z obsahu odporu absolútne nevyplýva prejav vôle žalovanej, kompenzačnú námietku uplatniť, táto konštatuje v odpore len súhrn nákladov ňou vynaložených. Žalobca popiera, že na jeho strane by malo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia tak, ako to tvrdí žalovaná.

7. Žalovaná nevyužila právo písomnej repliky na vyjadrenie žalobcu.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie v dotknutej časti vydané podľa § 359 a § 262 ods. 1 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia v dotknutom rozsahu a jemu predchádzajúceho konania.

9. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v jeho napadnutej - vyhovujúcej časti (výrok I.), ako aj v súvisiacej časti o trovách konania (výrok III.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej - zamietajúcej časti (výrok II.) nepreskúmaval, keďže táto suspenzívnym účinkom odvolania dotknutá nebola.

10. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia čiastočne vyhovel, žalovanú zaviazal k povinnosti jeho zaplatenia žalobcovi vo výške 979,95 eur s prísl. úrokom z omeškania, vo zvyšku žalobu zamietol a o trovách konania medzi stranami sporu rozhodol tak, že žalobcovi priznal voči žalovanej vychádzajúc z jeho čistého úspechu v spore, nárok na náhradu trov konania v rozsahu 15,76% s tým, že o ich výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím.

11. Odvolateľka (žalovaná) v zmysle odvolacích námietok vznesených prostredníctvom jej právnej zástupkyne, uplatňuje dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie) naplnenie ktorého vzhlada v nesprávnom právnom závere o vzniku a rozsahu bezdôvodného obohatenia na jej strane, na zaplatenie ktorého na prospech žalobcu bola zaviazaná.

12. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností vo svetle a v rozsahu produkovaného odvolacieho dôvodu, dospel odvolací súd k záveru, že nedošlo k jeho naplneniu.

13. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľka ani netvrdila.

14. V ďalšom odvolací súd podrobil rozhodnutie v dotknutej časti odvolaciemu prieskumu z hľadiska možného naplnenia žalovanou produkovaného odvolacieho dôvodu uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne posúdenie).

15. Nesprávne právne posúdenie je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

16. Vyššie uvedenú odvoláciu námietku žalovanej, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnenú, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie dostatočne sa zaoberajúc tvrdeniami a dôkazmi strán v spore v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie v medziach produkovaných stranami, tieto vykonal a vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 191 CSP a zo správne zistených skutočností, vyvodil tiež správne právne závery, na ktorých založil svoje rozhodnutie o splnení zákonných predpokladov pre vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej a to v rozsahu, v ktorom ju zaviazal na jeho zaplatenie (vydanie) žalobcovi (§ 451 ods. 1,2 OZ). Odvolací súd sa identifikuje tiež s jeho právnym posúdením dopadu kompenzačnej námietky vznesenej žalovanou na rozsah uplatneného nároku v kolízii s námietkou premlčania vznesenou žalobcom (§ 454, § 107 ods. 1, 2 OZ). Súd prvej inštancie správne vzal do úvahy všetky výsledky vykonaného dokazovania, preukázané skutkové okolnosti a ich dopad do sféry oboch účastníkov právneho vzťahu s následkom nespôsobilosti odvolania k inému, ako potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Dôvodne a správne tiež vzhľadom na prevažujúci úspech žalobcu v spore, konštatoval vznik nároku na jeho strane voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu jeho čistého úspechu v spore (15,76%) s tým, že o ich výške po právoplatnosti rozsudku rozhodne samostatným uznesením prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka (§ 262 ods. 2 CSP). Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil, v parametroch daných ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v plnom rozsahu, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre strany známe fakty spolu so správnou citáciou zákonných ustanovení jednotlivých právnych predpisov. Odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli zjavne neakceptovateľné, nevyplývajú z nich ani jednostrannosť, alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie.

17. Nad rámec uvedeného, vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

18. Predmetom posudzovania v odvolacom konaní je naplnenie zákonných predpokladov pre vznik a rozsah bezdôvodného obohatenia žalovanej vo svetle žalovanou vznesenej kompenzačnej námietky a v kolízii so žalobcom vznesenou námietkou premlčania nároku uplatneného kompenzačnou námietkou.

19. Ťažisko odvolania sa teda týka nespokojnosti žalovanej s právnymi závermi súdu prvej inštancie v tomto smere.

20. Primárne odvolací súd uvádza, že s naplnením zákonných predpokladov v okolnostiach danej veci pre vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej vo svetle naň dopadajúcej právnej úpravy (§ 451 ods. 1, 2 OZ) s prihliadnutím na všetky vecné ťažiskové námietky žalovanej produkované v rámci jej procesnej obrany, vrátane uplatnenej kompenzačnej námietky v kolízii s námietkou premlčania vznesenou žalobcom (§ 454, § 107 ods. 1,2 OZ) sa podrobne, zrozumiteľne a správne vysporiadal už súd prvej inštancie v bodoch 35/ až 39/ odôvodnenia svojho rozhodnutia, so závermi, ktoré tieto obsahujú sa odvolací súd plne identifikuje a v podrobnostiach na tieto odkazuje.

21. V stručnosti tak len odvolací súd sumarizuje, že žalobca si voči žalovanej podanou žalobou uplatnil bezdôvodné obohatenie v rozsahu svojho dedičského podielu na peňažnej sume, ktorú zdedil po matke žalobcu a žalovanej. V konaní nebolo sporným, že na základe dedičského rozhodnutia po ich matke sa stal ako zákonný dedič nadobúdateľom sumy uloženej na osobnom účte poručiťky v Poštovej banke, a.s. vo výške 1-iny zo sumy 6.790,08 eur a tiež nebolo sporným, že čiastku 6.770,- eur vybrala z osobného účtu poručiťky žalovaná a to dňa 24.03.2016, ktorá bola aj disponentkou tohto osobného účtu. Rovnako nebolo sporným, že žalobcovi jeho dedičský podiel vo výške 1-iny z vybranej sumy, teda čiastku 1.692,50 eur žalovaná nevyplatila. Žalovaná svoju obranu proti tomuto nároku zakladala na tvrdení o existencii ústnej dohody medzi dedičmi poručiťky o tom, že finančné prostriedky, ktoré zdedili, sa nebudú jednotlivým dedičom rozdeľovať, resp. vyplácať, ale použijú sa na

úhradu nákladov na pohreb poručiťky a nákladov spojených s udržiavaním zdedeného rodinného domu (na temperovanie a poplatky), od čoho odvodzovala teda existenciu právneho dôvodu oprávňujúceho ju peňažné prostriedky, ktoré vybrala na tento účel použiť. Zároveň účel vynaloženia týchto peňažných prostriedkov preukazovala predloženými dokladmi o úhrade jednotlivých súm, za súčasného uplatnenia kompenzačnej námietky proti nároku žalobcu v celkovej čiastke 1.654,16 eur. Na preukázanie existencie dohody navrhla vypočuť svedkov a to bratov T. K. a A. K.. Keďže miesto pobytu A. K. sa zistiť nepodarilo a v tomto úspešná z hľadiska jeho kontaktovania nebola ani žalovaná a z výsluchu svedka T. K., brata strán sporu nevyplynuli také skutočnosti, ktoré by žalovanou tvrdenú dohodu súrodencov, ktorej účastným v rozsahu ako tvrdila žalovaná mal byť tiež žalobca (svedok uviedol, že si nepamätá, či s platbou nákladov za dom žalobca súhlasil), ktoré by uzatvorenie takejto dohody preukazovali, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že žalovaná nepreukázala dohodu so žalobcom, podľa ktorej by súhlasil s tým, že si ponechá celú jeho výšku podielu na zdedených peňažných prostriedkoch s tým, že je oprávnená z tejto čiastky na základe dohody s ním okrem nákladov na pohreb, platiť tiež náklady na udržiavanie rodinného domu. Správne tiež skonštatoval vychádzajúc z takto vykonaného dokazovania (iné dôkazy na existenciu dohody aj v rozsahu nákladov na dom žalovaná nepreukázala), že žalovanou tvrdená existencia dohody, bola preukázaná bez pochybností iba v časti úhrady nákladov na pohreb, a to v rozsahu, ako ich súd prvej inštancie špecifikuje v bode 37./ odôvodnenia svojho rozhodnutia.

22. Pokiaľ ide o zostávajúce náklady, ktoré proti nároku žalobcu uplatnila žalovaná prostredníctvom kompenzačnej námietky odkazom na ust. § 454 Občianskeho zákonníka tvrdiac, že v tomto rozsahu hradila za žalobcu náklady, ktoré bol povinný hradiť sám v súvislosti s poplatkami spojenými s rodinným domom, ktorý smrťou poručiťky prešiel v podieloch na ich zákonných dedičov, teda aj na žalobcu (v rozsahu 1), súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa primárne vysporiadal s námietkou premlčania, ktorú voči nárokom uplatneným kompenzačnou námietkou vzniesol v konaní žalobca. Posúdiac jej účinky vo svetle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc zo zistenia, že kompenzačná námietka žalovanou bola uplatnená na pojednávaní dňa 15.06.2021 správne konštatoval, že premlčané sú všetky náklady, ktoré boli uhradené za žalobcu žalovanou pred dňom 15.06.2018. Správne posúdil vychádzajúc z v tom čase existujúcich skutkových tvrdení tiež limity bezdôvodného obohatenia na strane žalobcu dané právoplatnosťou rozhodnutia súdu o zrušení podielového spoluvlastníctva k predmetnému rodinnému domu, na udržiavanie ktorého sa náklady platili, (dňom 06.05.2020), ktorým dňom žalobca prestal byť podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti a tak zanikla jeho povinnosť vlastníka podieľať sa na nákladoch spojených s touto nehnuteľnosťou v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu. Keďže žalovanou zaplatené náklady na pohreb (uznané žalobcom a súdu preukázané) a nepremičané náklady na udržiavanie rodinného domu boli spolu vo výške 712,55 eur, ich odpočítaním od uplatneného nároku žalobcu tak bezdôvodné obohatenie žalovanej súd prvej inštancie podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka správne vyčíslil na sumu 979,95 eur, v ktorom rozsahu aj žalovaná na prospech žalobcu k povinnosti jeho vydania (zaplatenia) aj zaviazal. Žalovaná v tomto rozsahu totiž nepreukázala existenciu právneho dôvodu, ktorý by ju oprávňoval na ťarchu žalobcu použiť finančné prostriedky, ktoré žalobca zdedil po svojej matke a ktoré v dôsledku toho, že ich žalovaná z osobného účtu poručiťky vybrala, sa do dispozície ich vlastníka, teda žalobcu reálne nedostali, čo nemožno na strane žalovanej právne kvalifikovať inak, ako vznik bezdôvodného obohatenia s povinnosťou jeho vydania tak, ako to upravuje ustanovenie § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie teda nepochybil, keď nárok v rozsahu, ktorý bol žalobcovi priznaný, týmto spôsobom aj právne kvalifikoval.

23. Nedôvodne žalovaná v odvolaní argumentuje, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval, keď pri posudzovaní účinkov ňou uplatnenej kompenzačnej námietky vychádzal z toho, že túto uplatnila až na pojednávaní dňa 15.06.2021, keď podľa jej tvrdenia túto mala uplatniť už v ňou podanom odpore proti vydanému platobnému rozkazu zo dňa 01.08.2019.

24. Hmotnoprávna námietka, ktorou je tiež námietka kompenzačná, je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany (§ 152 CSP), teda ide o prejav vôle, ktorý mení dôvodný nárok protistrany na nedôvodný, prípadne mení dôvodný procesný útok, či dôvodnú procesnú obranu na nedôvodnú. Ak hmotnoprávnu námietku vznáša žalovaná, táto predstavuje prostriedok procesnej obrany (§ 149 CSP). Na podanie, ktorým strana sporu vznáša hmotnoprávnu námietku, sa vzťahujú obdobné obsahové požiadavky ako na žalobu. Rovnako ako žalovaný nárok, aj hmotnoprávna námietka musí byť vymedzená opisom rozhodujúcich skutočností (skutkovými tvrdeniami) a z hľadiska hmotného práva jednoznačne musí spĺňať požiadavku určitosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Túto

je potrebné formulovať spôsobom, akoby táto bola samostatným predmetom sporu, keďže bremeno tvrdenia o nej je rovnaké, ako bremeno tvrdenia o žalovanej pohľadávke. Z podania musí byť teda jednoznačne a zrozumiteľne konkretizovaná opoznatelná vôľa kompenzačnú námietku voči nároku žalobcu v takejto kvalite obsahu a rozsahu uplatniť. Posúdiac obsah podaného odporu, na ktorý sa žalovaná v odvolaní odvoláva, však k naplneniu vyššie uvedených predpokladov preto, aby už samotný odpor mohol byť považovaný za žalovanou uplatnenú kompenzačnú námietku, nedošlo. Vychádzajúc totiž z obsahu odporu proti platobnému rozkazu podanému žalovanou, ktorý bol doručený súdu dňa 02.08.2019 v tomto síce uvádza prehľad položiek, ktoré mali byť podľa jej tvrdenia uhradené v hotovosti z prostriedkov, ktoré vybrala z účtu nebohej matky, tvrdiac, že išlo o ich účelné použitie, avšak z tohto podania nevyplýva opoznatelný prejav vôle žalovanej, formulovať prostredníctvom nich voči nároku žalobcu hmotnoprávnu kompenzačnú námietku v parametroch predpokladaných právnou úpravou. Takýto prejav vôle, ako správne posúdil aj súd prvej inštancie, je opoznatelný jednoznačne až z prednesu právnej zástupkyne žalovanej na pojednávaní dňa 15.06.2021, kedy táto vo svojom prednese formuluje, že pre prípad, ak by súd posúdil nárok žalobcu ako bezdôvodné obohatenie, navrhuje započítanie pohľadávky žalovanej z úhradou nákladov, ktoré špecifikovala (o ktorých niektoré doklady tiež predkladala na uvedenom pojednávaní) a ktoré mali byť ňou vynaložené do dňa uplatnenia kompenzačnej námietky na uvedenom pojednávaní. Keďže žalovaná je v konaní kvalifikovane právne zastúpená, nemožno pochybovať, že pokiaľ by jej vôľa smerovala k uplatneniu kompenzačnej námietky už v rámci podaného odporu, tak svoju vôľu v tomto smere, by v odpore bola tiež určitým, zrozumiteľným a kvalifikovaným spôsobom aj vyjadрила, k naplneniu čoho však nedošlo.

25. Bez dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia je tiež odvolacia argumentácia žalovanej, že nemali byť priznané účinky žalobcom vznesenej námietky premĺčania voči jej kompenzačnej námietke, a to s poukazom na to, že na strane žalobcu malo ísť o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Nad rámec toho, že ani neprodukuje konkrétne skutočnosti, od ktorých existenciu úmyslu žalobcu bezdôvodne sa na jej úkor obohatiť odvodzuje, vyššie uvedená odvolacia argumentácia žalovanej nie je spôsobilou k odvolaciemu prieskumu primárne z dôvodu, že žalovaná v limitoch daných zákonnou koncentráciou konania pred súdom prvej inštancie svoju obranu na tvrdení o úmyselnom bezdôvodnom obohatení žalobcu nezakladala, takéto skutkové tvrdenie produkuje až v odvolacom konaní (naviac tiež bez uvádzania konkrétností, od ktorých jeho opodstatnenosť odvodzuje), v dôsledku čoho táto tzv. novota, pre jej neprípustnosť z hľadiska nesplnenia zákonných predpokladov daných ustanovením § 366 CSP, je z odvolacieho prieskumu diskvalifikovaná. Keďže žalovaná pred súdom prvej inštancie takéto tvrdenia neprodukovala a zistené okolnosti veci ani k takýmto záverom neindikovali, nebol dôvod, aby sa súd prvej inštancie možným úmyslom žalobcu v tomto smere vôbec zaoberal.

26. Identicky nespôsobilou k odlišnému, v prospech žalovanej vyznievajúcemu rozhodnutiu, je tiež jej odvolacia argumentácia spočívajúca v tom, že žalobcovi priznaný nárok má byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

27. Je síce pravdou, že vychádzajúc z ust. § 3 ods. 1 Obč. zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúci z občiansko-právnych vzťahov, nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných, nesmie byť teda v rozpore s dobrými mravmi, ktoré ustanovenie umožňuje súdu posúdiť vec vo svetle imperatívu dobrých mravov, a v prípade, ak tomu výkon daného subjektívneho práva nezodpovedá, môže odoprieť právnu ochranu uplatňovaného práva, jednoznačne nemôže však viesť ku vzniku, zmene, alebo zániku práv a povinností, keďže ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zákonníka nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť, upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení tak, ako to vo svojom rozhodnutí uviedol tiež Najvyšší súd SR (vydanom dňa 30.03.2011 pod sp. zn. 3Cdo/144/2010). Inak povedané, ani prostredníctvom neho nie je možné zvrátiť existenciu zisteného protiprávneho stavu. Zmyslom ustanovenia § 3 ods. 1 OZ je zamedziť výkonu práva, ktorý síce môže zodpovedať zákonu, avšak odporuje dobrým mravom, ktorého uplatnenie však má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, keď je hlavná, alebo aspoň prevažujúca motivácia úmysel znevýhodniť, ak nie priamo poškodiť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne kedy je zrejme, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok.

28. Odvolateľka síce v odvolaní produkovala teoretické východiská vo svetle ktorých prichádza do úvahy posudzovať možnosť šikanózneho výkonu práva, avšak v konkrétnostiach na okolnosti danej

veci tieto neaplikovala. Jej odvolacia argumentácia v tomto smere bola len zovšeobecňujúceho, teoretického charakteru, absentovali akékoľvek konkrétne skutkové tvrdenia, v ktorých by bolo možné takúto výnimočnú situáciu, požadovaný postup odôvodňujúcu, aj reálne vzhliadnuť. V samotnom uplatnení nároku na zaplatenie sumy, ktorá bola žalobcovi priznaná dedičských rozhodnutím, šikanóznym výkonom práva pri neexistencii zákonom predpokladaných výnimočných okolností (ktoré navyše ani neboli v konkrétnostiach žalovanou tvrdené), opodstatnene vidieť nemožno.

29. Sumárne možno v princípe konštatovať, že pôvod neúspechu žalovanej v spore je v neunesení dôkazného bremena a v potrebnom rozsahu tiež bremena tvrdenia (tiež vo vzťahu k hmotnoprávnym námietkam, ktoré boli stranami v priebehu konania produkované). Vo vzťahu k dôkaznému bremenu a bremenu tvrdení odvolací súd uvádza, že civilné sporové konanie je ovládané prejednávajúcou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňu nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednanej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov ponese aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 24/2019 z 9. júna 2020 uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2020, zdroj: ustavnysud.sk)

30. V okolnostiach posudzovanej veci z hľadiska základného rozloženia bremena tvrdenia a dôkazného bremena, skutočnosti týkajúce sa existencie dohody o použití zdedených peňažných prostriedkov, či odôvodňujúce záver o možnom výkone práv žalobcu vo svetle dobrých mravov, či jeho možného úmyslu obohatenia sa, bola v konaní povinná jednoznačne v rámci limitov daných zákonnou koncentráciou konania (do doby vyhlásenia dokazovania súdom prvej inštancie za skončené) tvrdiť a preukázať žalovaná. Možno sa však plne identifikovať so súdom prvej inštancie v tom, že táto v okolnostiach posudzovanej veci bremeno, ktoré ju v tomto smere zaťažovalo neunesla, čo nemohlo mať za následok iné, ako na jej neprospech vydané rozhodnutie.

31. V konečnom dôsledku pokiaľ žalovaná v odvolaní namieta limity bezdôvodného obohatenia žalobcu prostredníctvom tvrdenia, že toto nie je ohraničené stratou jeho vlastníctva k domu s ktorým súvisia hradené náklady, keďže napriek súdnemu rozhodnutiu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a nariadenému predaju nehnuteľnosti, sa tento nezrealizoval, ide aj v tomto prípade o skutočnosti od ktorých svoj nárok uplatnený kompenzačnou námietkou neodvodzovala v limitoch daných zákonnou koncentráciou konania (teda ani neboli predmetom preskúmania súdom prvej inštancie) napriek tomu, že tieto skutočnosti boli prítomné už v čase rozhodovania súdom prvej inštancie. Ide teda identicky ako v prípade tvrdenia o úmysle žalobcu sa bezdôvodne obohatiť o tzv. novoty, ktoré nie sú pre nesplnenie zákonných predpokladov daných ust. § 366 CSP spôsobilé k odvolaciemu prieskumu.

32. Všetky odvolacie námietky žalovanej, tak odvolací súd vyhodnotil ako nespôsobilé k dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia tak v jeho odvolaní dotknutej vyhovujúcej časti, ako aj v súvisiacej časti o trovách konania, o ktorých súd prvej inštancie rovnako vecne správne rozhodol, vychádzajúc zo zásady úspechu v spore na prospech žalobcu v rozsahu jeho čistého úspechu.

33. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak v jeho vyhovujúcej časti a súvisiacej časti o trovách konania (výroky I. a III) vecne správny, preto bolo potrebné tento v uvedenom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolateľka v odvolaní neuviedla žiadne podstatné, rozhodujúce, konkrétne skutočnosti (tiež spôsobilé k odvolaciemu prieskumu) ktoré by odôvodňovali odlišné, v prospech žalovanej vyznievajúce rozhodnutie odvolacieho súdu, s ktorými by sa už aj súd prvej inštancie nebol v zodpovedajúcom rozsahu vysporiadal.

34. O náhrade trov odvolacieho konania vo vzťahu žalobcu a žalovanej rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ako úspešnej strane sporu v odvolacom konaní, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

35. O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).